

De wereld van de professionele zorgverlener: kwaliteit van de arbeid en relationele coördinatie

Leen De Kort, Ezra Dessers en Geert Van Hootegem in naam van KIO*

Centrum voor Sociologisch Onderzoek, Faculteit sociale wetenschappen, KU Leuven, Leuven

INTRODUCTIE

De Zorg Proeftuinen Vlaanderen ondersteunt projecten waarin innovaties in ouderenzorg getest worden in een real life setting. Hoewel de focus van deze projecten bij de ouderen ligt, zijn de professionele zorgverleners ook een inherent onderdeel van zorginnovaties. Om ook deze groep de nodige aandacht te geven, worden volgende activiteiten uitgevoerd door het wetenschappelijke team: (1) een documentanalyse van de initiële projectplannen; (2) een survey over de kwaliteit van de arbeid en relationele coördinatie; (3) interactieve workshops. De eerste resultaten van de survey zijn reeds beschikbaar en worden kort toegelicht op deze poster.

THEORIE EN METHODEN

In de online survey wordt gepeild naar twee theoretische concepten:

1) Kwaliteit van de arbeid

Het 'Job Demand / Control' model van Karasek voorspelt dat de kwaliteit van de arbeid het gevolg is van een combinatie van werkdruk en autonomie. Het model definieert vier jobtypes: saai werk (lage werkdruk, weinig autonomie), ontspannen werk (lage werkdruk, veel autonomie), slopend werk (hoge werkdruk, weinig autonomie) en uitdagend werk (hoge werkdruk, veel autonomie). Een drukke job waarin men veel autonomie geniet (uitdagend werk) zou de kleinste kans op stress en andere gezondheidsrisico's inhouden. Vragen over werkdruk en autonomie werden overgenomen uit de Europese survey over werkomstandigheden (EWCS).

1) Relationele coördinatie

Relationele coördinatie verwijst naar het al dan niet hebben van gedeelde doelen, gedeelde kennis en wederzijds respect tussen (verschillende groepen van) professionele zorgverleners. Een goede relationele coördinatie zou een grotere performantie en meer kwaliteit tot gevolg hebben. Een ingekorte versie van de relationele coördinatie vragenlijst van Gittel werd gebruikt.

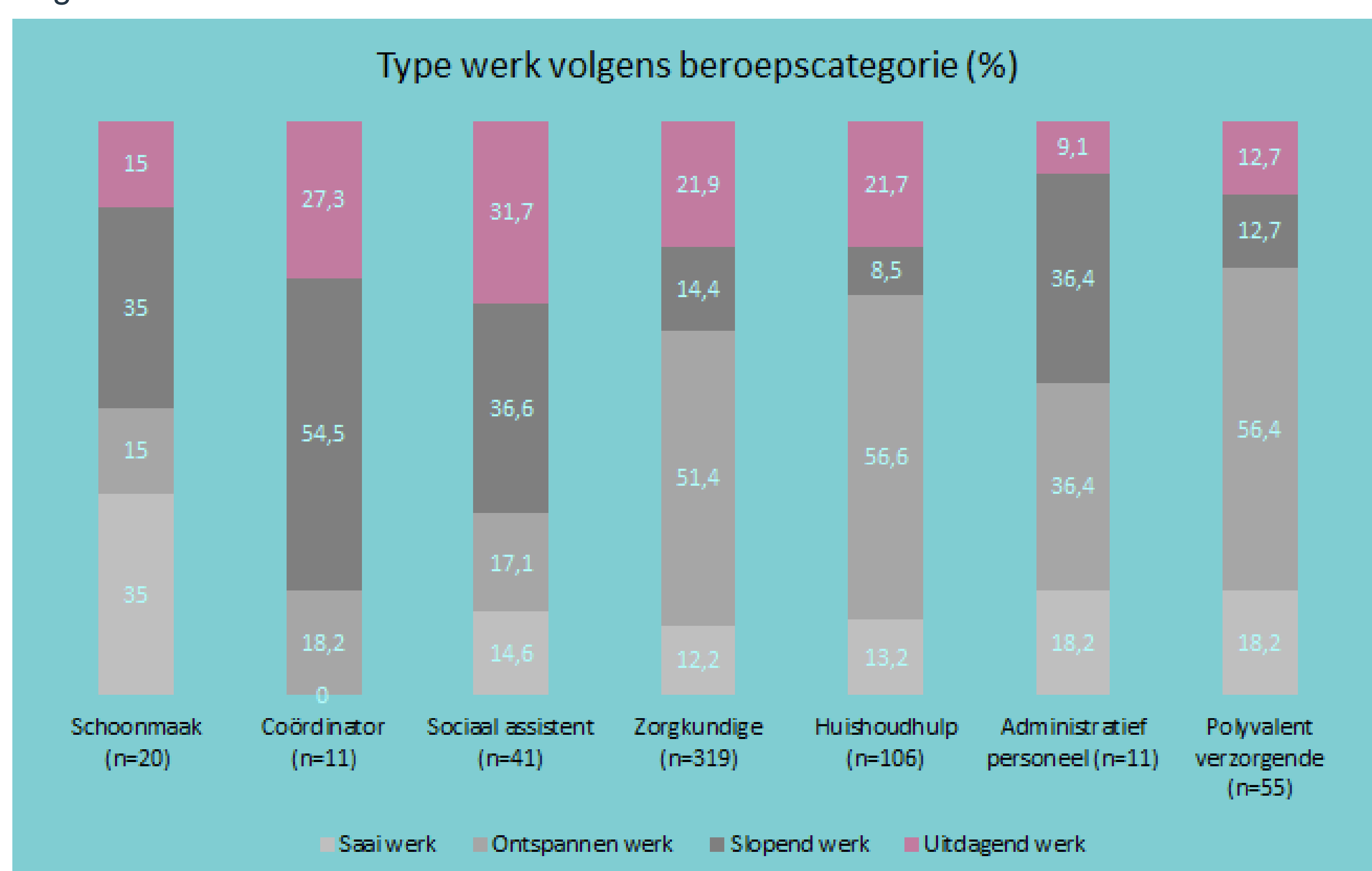
RESULTATEN

De eerste resultaten tonen grote verschillen in kwaliteit van de arbeid tussen de verschillende professionele zorgverleners (zie figuur 1).

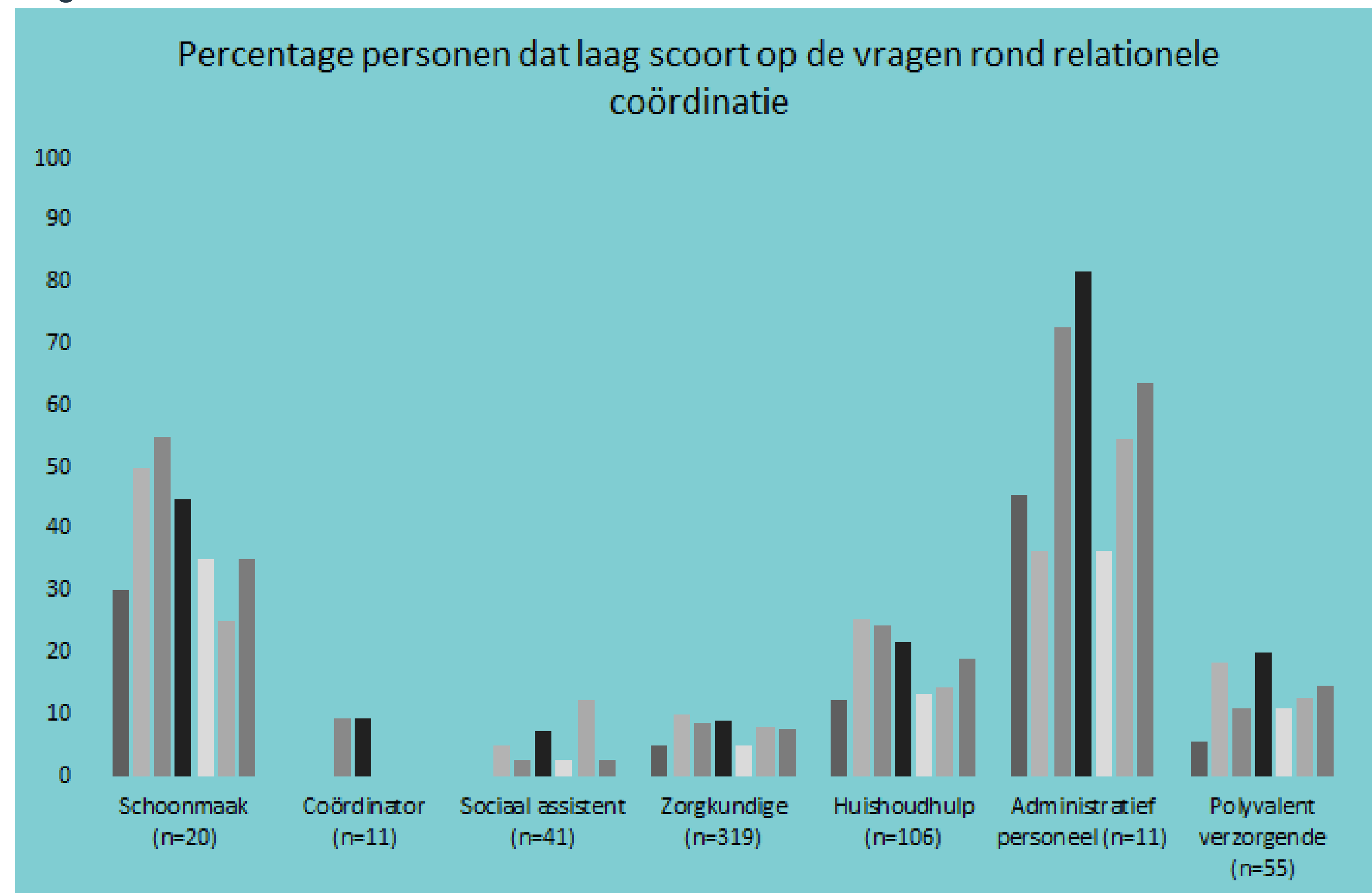
De verschillen in relationele coördinatie zijn minder uitgesproken. Toch is het duidelijk dat bepaalde groepen slechter scoren dan anderen (zie figuur 2).

Ook valt op dat de groepen die de laagste scores hebben betreffende relationele coördinatie (schoonmaakpersoneel en administratief personeel) eveneens degenen zijn waar het aandeel actieve jobs erg klein is en het aandeel slopende jobs redelijk groot.

Figuur 1.

Figuur 2.

CONCLUSIE

Om de kwaliteit van de arbeid van de professionele zorgverleners te verbeteren, is er nood aan het verhogen van de autonomie die zij hebben in hun job. Zo kunnen we evolueren naar uitdagend werk en vermijden slopende jobs te creëren. Inzetten op goede relationele coördinatie kan bijdragen tot het vergroten van de autonomie.

Contact: leen.dekort@soc.kuleuven.be

KIO is een interuniversitair consortium dat innovaties in de ouderenzorg in Vlaanderen bestudeert. KIO bestaat uit: Mark Leys & Lien Pots (OPIH-VUB), Ellen Gorus & Charlotte Brys (GERO-VUB), Ezra Dessers, Geert Van Hootegem & Leen De Kort (CESO-KUL), Marc Jegers & Lukas Versteetele (iCher), Patricia De Vriendt (GERO-VUB, Arteveldehogeschool) & Juul Lemey (Arteveldehogeschool), Bart Jansen (ETRO-VUB), Bart Mistiaen & Bart Grimont (HOWEST). Het consortium wordt gefinancierd door het Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie (IWT).